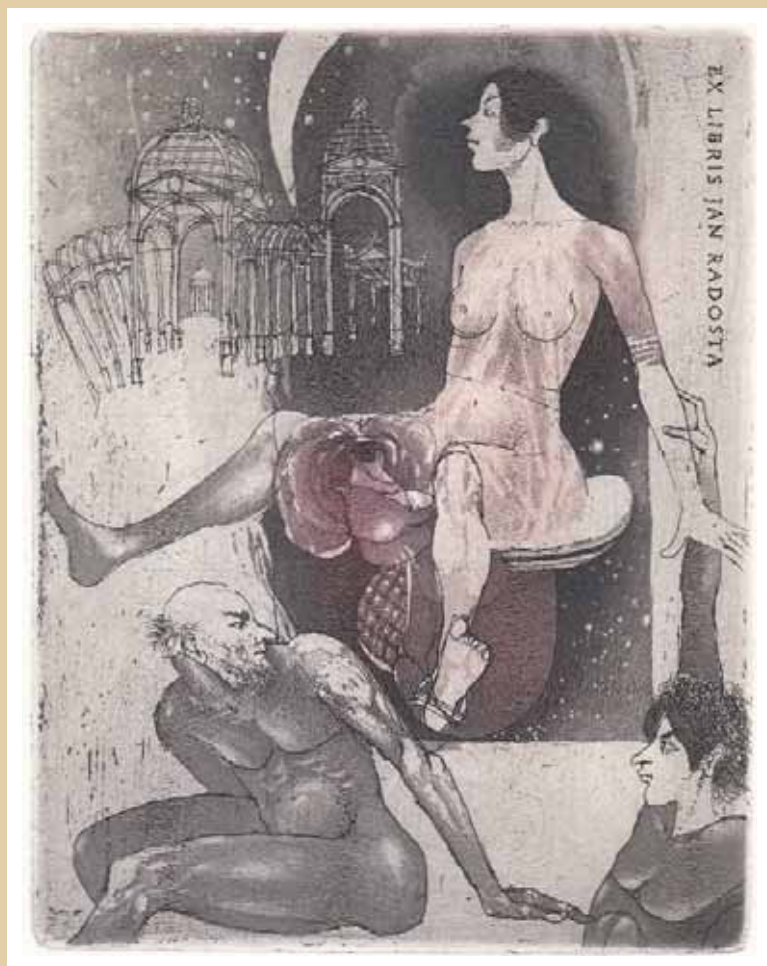
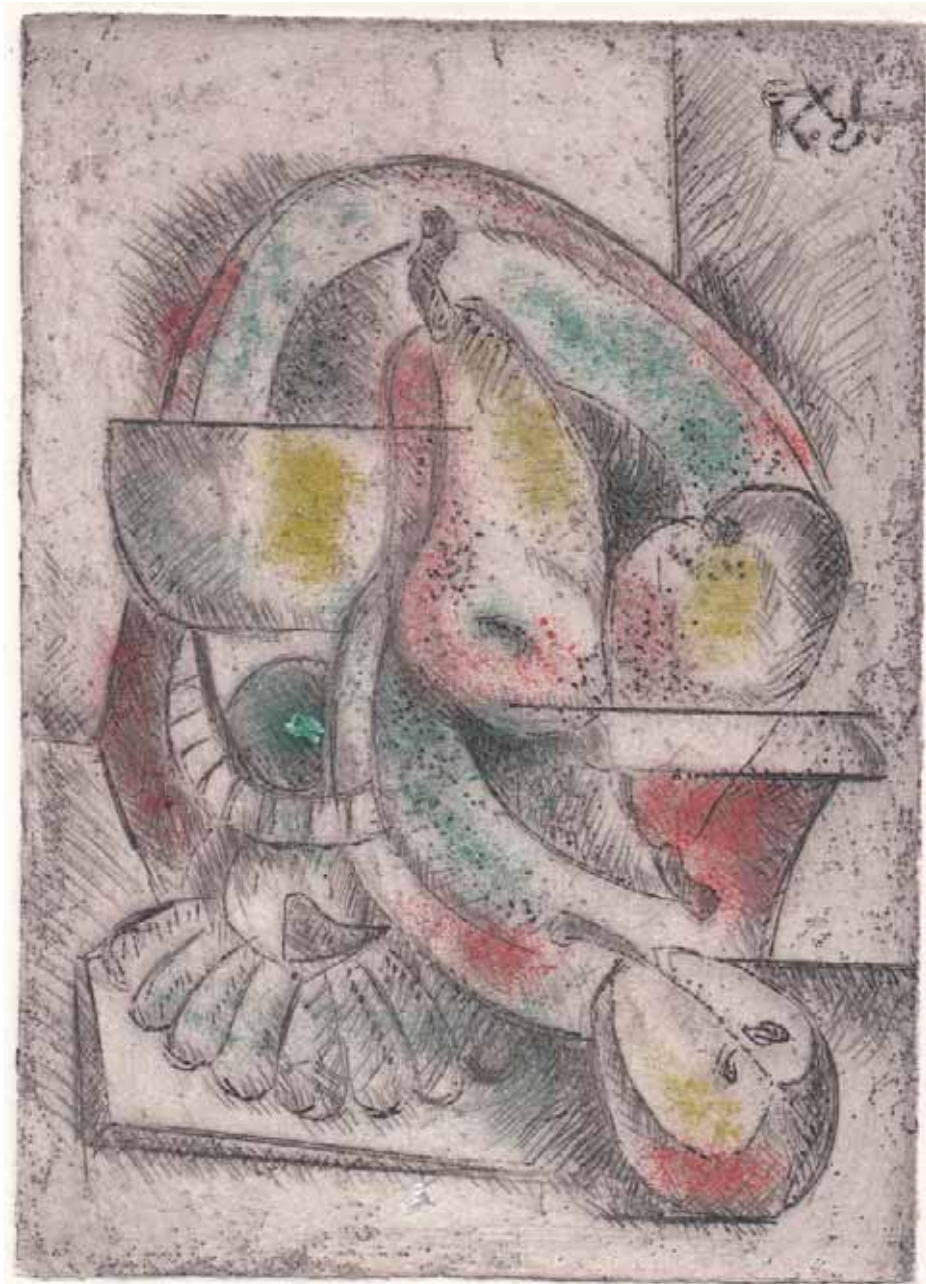

4/2020

KNIŽNÍ ZNAČKA

ČASOPIS SPOLKU SBĚRATELŮ A PŘÁTEL EXLIBRIS

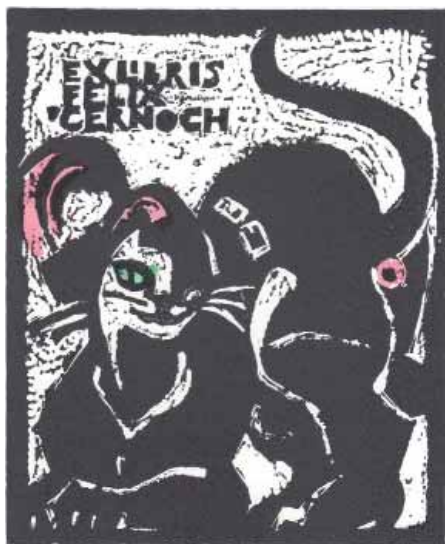

Alena Antonová, C4/col, 2017

Souběh přelomových momentů

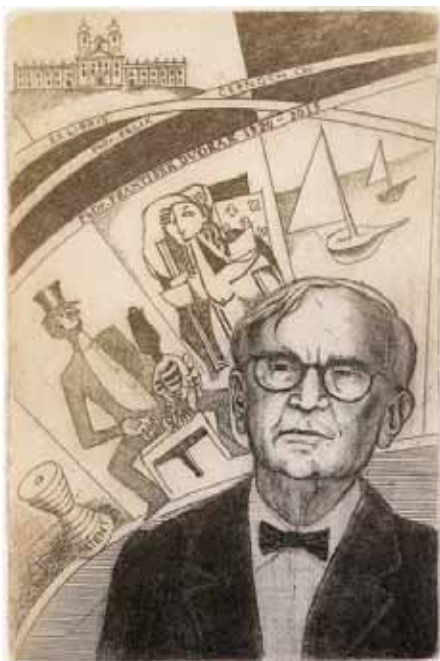
Někdo se může ptát, co se tu vlastně láme? Zasloučenec ví, že pořád něco, neboť jde vždycky o *mezíky* čínorodých procesů, což se v plné míře týká i našeho spolkového dění. Kdo se je snaží pravidelně sledovat či se dokonce sám do něj zapojuje, nepotřebuje být instruován. Máme přece o ně opřený roční Plán, který je schvalován Valnou hromadou.

Alena Antonová, X3/col, 2015

Ta je ostatně jedním z nich! Ta blížící se bude dokonce volební. Další *mezíky*, není-liž pravda? Z tohoto hlediska dokonce *přelomový*! Obdobnou roli plní spolkové sjezdy, konající se ve stejném rytmu. Nyní je snad jasné, že se nacházíme v intervalu vymezeném právě jimi. Jestliže valná hromada v roce 2020 byla v důsledku zrovna vzešlé pandemie odkázána z moci úřední na virtuální formu konání, sjezdu se jí podařilo vyhnout. Přesto většina *mezíků* v posjezdovém čase již vzala fyzicky za své. Padly vý-

měnné dny, které jsme se chystali spojit s obnovou prezenčních aukcí, ale také připomínka spolkového svátku Dne vzniku SSPE a naposled i Adventní večer. To jenom náznakem, co nám koronavirus vzal a způsobil, ale na druhé straně zase karanténní opatření vůči němu zprostředkovaně dala. Přesněji řečeno

Jan Kavan, C3, 2019

– vynutila si reagovat na ně distančními způsoby a objevit v nich doposud málo využívané komunikační prostředky. Výborové schůze probíhaly o to efektivněji na bázi videokonferencí a virtuálně se řešily i další neodkladnosti, jako dejme tomu příprava plánu a rozpočtu pro rok 2021. Také víte, že tentýž osud postihl i XVI. trienále *exlibris*, organizované Památníkem národního písemnictví, kde se Spolek mimořádně prosadil i úspěš.

Touto cestou jsme se snažili udržovat i příznivou atmosféru a soudržnost všech relativně odsouzených do izolace. Zasloužili se o to hlavně kolegyně a kolegové z Moravské Třebové. Nezpochybnitelný je i podíl časopisu Knižní značka s přílohami katalogových listů pro Slovník tvůrců exlibris i Sborníku pro exlibris a drobnou grafiku.

Pavel Hlavatý, C3, 2020

Důležité je, že ani přes tyto svízele nepřestal SSPE ve 102. roce své nikdy nepřerušené existence žít. Po důstojném průběhu *Janečkiády* a *Peterkiády* se chystáme vzdát hold bratrům Josefu a Karlu Čapkovým, a to s přímou vazbou na organizaci trutnovského sjezdu. Tudíž další mezník před námi, který jako milník vyznačuje cestu, po které se vydáváme.

doc. PhDr. Felix Černocho, CSc.
předseda SSPE

POPTÁVKA STÁLE ŽIVÁ

Nejde o úzkoprofilové zboží ani jemu podobné artikly, nýbrž shodu s převísem vůči nabídce. Poněvadž tu máme co činit s problematikou povahy personální, mohli bychom to nazvat spíše výzvou nebo v příznivějších případech třeba i konkurzem. Zůstaňme raději věcní a přistupme bez odkladu k inzerci toho, co potřebujeme.

1) Rozšířit členskou základnu.

Kdyby každý z nás přivedl do Spolku jediného nováčka, jsme v tu ránu na dvojnásobku odrazového stavu. Stačilo by zalovit v nejbližším okolí, a tam vyhledat nástupce či třeba pokračovatele, nebo i dědice vlastní sbírky a odkazu. Zní to poněkud idealisticky, ale proč se o to alespoň nepokusit? Proč neprokázat kus dobré vůle? Snad musíme připomínat, že zvláštní ocenění si zaslouží získání mladých výtvarných nebo alespoň sběratelských talentů.

2) Obnovit funkcionářský aktiv.

Zejména ve spojení s omlazením věkové struktury výboru a jeho zázemí. Krom členství v něm se akutně hledá obsluha informačních systémů, kam řadíme spolkový web, ale i redigování, eventuálně autorství tiskových zpráv. Konkrétně se to týká například redakčního kruhu Knižní značky, Sborníku anebo Slovníku tvůrců exlibris.

3) Posílit finanční soběstačnost.

Jestliže hlavní a takřka výlučný zdroj našich příjmů představují členské příspěvky, pomohli bychom si výrazně už jen přílivem nových členů. Ale zřejmě se neobejdeme bez vícezdrojového krytí, především pak u edičních a výstavních aktivit.

doc. PhDr. Felix Černocho, CSc.,
předseda SSPE

**PODĚKOVÁNÍ A BLAHOPŘÁNÍ
ALENĚ ANTONOVÉ K DEVADESÁTÝM
NAROZENINÁM**

Milá Alenko, když začínám psát dnešní zdravici, přemýšlím, co mám o Tobě napsat, abych se neopakoval. Vždyť už jsem mnohokrát připomněl, že Ty, Fillova žákyně, patříš k neúnavným propagátorům syntetického kubismu, který jsi

do Bulletinu Hollara či do našeho časopisu Knižní značka, a tak jsem oprávněně v rozpacích. Vždyť mohu jen znova opakovat slova chvály, hodnotit Tvoji rozsáhlou tvorbu počínaje kresbou a obrazem konče, a sdělovat skutečnosti, které jsou Tvým přátelům i citlivým sběratelům, jimž jde v prvé řadě o vkus a kvalitu, dobře známé. Zbývá mi tedy jediná a zcela

Alena Antonová, X3/col, 2018

ve své tvorbě dovedla k dokonalosti, vytvořila jsi, stejně jako kdysi Josef Čapek, jeho půvabnou verzi, již jsem s odvahou sobě vlastní nazval „kulatý kubismus“. Pokusil jsem se také napsat text do Tvé monografie, kde jsem se snažil upřímně vystihnout Tvůj umělecký vývoj, zhodnotit rozsáhlé grafické dílo čítající stovky opusů, jež jsi vytvořila grafickou technikou barevného linorytu či suchou jehlou. Stejného zaměření byly i články

Alena Antonová, C4/col, 2018

upřímná radostná možnost: poděkovat Ti za vše, co mi naše čtyřicetileté přátelství dalo.

Kde mám začít? Pochopitelně u devětatřicátého svazku edice BIBLOS, nesoucího výstižný název *Cesta spásy*, jež si pro nakladatelství KGB (pro méně informované: nejedná se o sovětský Комитет государственной безопасности, ale o zkratku *Knih, grafika, bibliofilie*) vytvořila už v roce 1997. Milá Alenko, za ten nádherný soubor Ti spolu s Pepou

Runštukem upřímně děkujeme. Je nádherný, dokonale vystihuje zvolené téma a stále nabízí vnímavému člověku možnost zamyslet se nad osudem Krista i nad naší cestou pozemským životem. Dále Ti děkuji za všechny novoročenky,

Alena Antonová, C3, 2019

keré jsi pro mě realizovala, za drobné lístky s přípisem ex libris, za grafické listy, které jsem vždy s radostí zařadil do své sbírky. Děkuji Ti, že na mě nikdy nezapomeňš s novoroční gratulací, která vždy patří k těm nejhezčím. Děkuji za přijetí v Tvé krásné chalupě, kde jsem mohl s Lídou a svými vnučkami ocenit nádherné posezení u klasické hudby, sníst báječné

jídlo, které jsi uvařila, a „pobejt“ u kachlových kamen v kuchyni. Děkuji Ti za báječný calvados, který mi vždy naliješ při návštěvě ve Tvém ateliéru, kam se drápu nevychovaně oknem.

Děkuji Ti za to, že jsi pečlivou ochránkyní nevinných němých tváří, které se pak objevují na Tvých obrazech i grafikách. A vůbec nezáleží na tom, jsou-li to poněkud rozpustilé kočičky nebo škodolibý jezevčík. Děkuji Ti za laskavá slova, kterými dovedeš ocenit moji práci a potěšit každého, kdo patří k Tvým přátelům. Děkuji Ti za úsměv, který je tak nakažlivý a dovede potěšit lidskou duši, stejně tak jako Tvoje báječná grafika. Děkuji za krásnou kresbu, již jsi nakreslila do našeho domovského památníku. Jen škoda, že ta svlečená slečna není živá (teď bych dostal od manželky pohlavek), i když jako živá vypadá. Děkuji Ti za nádhernou sochu od tvého životního druhu Petra Šturmy, jež zdobí naši zahradu v jižních Čechách a již obdivují nejen znalci, ale i naši sousedé, byť je poněkud moderní na jejich vkus.

V prvé řadě děkuji, že se mohu počítat k Tvým přátelům, a budu rád, když naše přátelství potrvá ještě – no, budu skromný – alespoň pět let, nebo raději deset? Kolik by nám bylo? Mně devadesát dva a Tobě rovná stovka! Tak ano, ať nám vydrží ještě deset let, krásných, i když někdy zatraceně komplikovaných roků! Věk se nemá prozrazovat, ale už se stalo, a tak, milá Alenko, až bude 16. 12. 2020, doufám, že po koronavirové epidemii a rouškovém ošacení tváře Ti určitě zavolám a přijdu s Lídou, abych Ti osobně k Tvé devadesátce pogrataloval.

Tvůj Karel Žižkovský
P. S. Láhev calvadosu přinesu s sebou.

DALIBOR ŘÍHÁNEK, MALÍŘ A GRAFIK,

I. část

Rok 2020 nebyl příznivý pro konání výstav, přesto se Daliboru Říhánkovi podařilo uspořádat dvě významné výstavy. První se konala v Galerii Knížecí dvůr v Hluboké nad Vltavou pod názvem *Stále tvůrčí* v době od 11. 7. do 6. 8. 2020; vernisáž uvedl Pavel Frelich, o autorovi a jeho díle promluvila galeristka Marie Hanušová

Dalibor Říhánek, Ateliér, akryl, 2020

a autor přidal poučné povídky o autorech a umělcích a něco málo o koních, kteří se často objevují v jeho dílech. Druhá výstava se konala v Městském muzeu a galerii v Nepomuku s názvem *Všestrannost* v době od 4. 9. do 17. 10. 2020; výstava byla předčasně uzavřena podle vládního nařízení v rámci nouzového stavu. Autorem koncepce výstavy byl Dalibor Říhánek, kurátorkou Mgr. Svatoslava Kožíková a architektonického řešení se ujala Milošlava Říhánková. Obě výstavy byly prodejní a bylo možno na nich zakoupit rovněž monografii Dalibora Říhánka od Jaromíra Procházky (České Budějovice: Galerie Procházka, 2012).

Několik slov o autorovi: Dalibor Říhánek se narodil 8. 3. 1946 v Plzni. Je absolvent Aka-

demie výtvarných umění v Praze v roce 1971 v ateliéru prof. Františka Jiroudka.

Do roku 1990 žil a pracoval v Praze. V současné době žije a pracuje v Písku.

Ve své výtvarné činnosti se věnuje keramice, plastice, malbě, kresbě, grafice, textilu, skleněným a kamenným mozaikám a vitrážím.

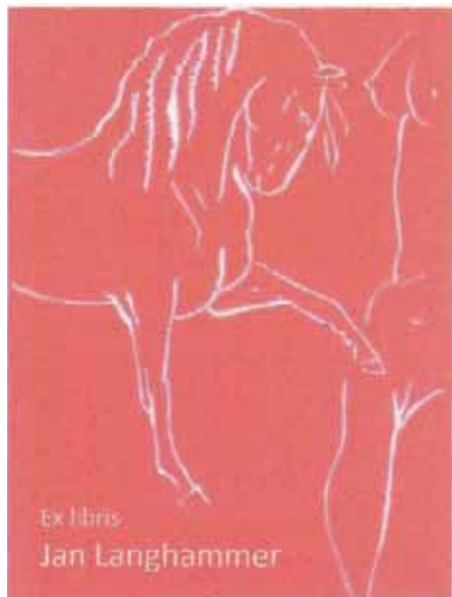

Dalibor Říhánek, C4, 2018

Redaktor Knížní znaky poprosil Dalibora Říhánka o krátké pojednání a zde jsou výsledky:

Tvořit, kreslit, malovat, rýt grafiku, sochařit, je jedna veliká vášeň. Vášeň nejsilnější, nepřemožitelná, která nesmí uhasnout či pominout. Ve všem můžeš rezignovat, všeho se můžeš zříct, ale v umění nikdy. Svého cíle musíš dosáhnout za každé situace, za všech okolností. Nic nesmí být tak silné, aby tě zdržovalo, a žádná překážka v tvorbě tak velká, abys ji nepřekonal. Varuj se vlastní nedůvěry v tvůrčí proces. Nedůvěra lidí i tvoje vlastní ti může vyrazit štětec z ruky. Je nutné usilovat o to nejvyšší umění, nepřestávej a pevně věř, že

se ti to podaří. Víra je onen okřídlený Pegas, bez něho nelze vystoupat k výšinám. Své dílo vytvoříš ze svého života, neb nic jiného nemůžeš znát. Ze své lásky a štěstí, ze své bolesti a tvůrčího utrpení vytvoříš svoje dílo. Talent je předpokladem, ale

Dalibor Říhánek, X3, 2017

ne zárukou velikosti. Velikost je v silném výtvarném pudu, síle citu, vášni a chtění, v jeho velikosti mravní. Jdi stále za svým cílem a nenech se ničím odradit. Budeš-li velkým člověkem, můžeš být i velkým umělcem.

V Písku 11. 5. 2020

Malování je velmi těžká věc a vyžaduje celého člověka, proto jsem možná mijel mnohé události reálného, společenského i politického života. Jsem přesvědčen, že existují dva světy – svět ducha a svět politické reality. Oba jsou ostře od sebe odděleny, jsou naprosto rozdílné. Umělec musí hledat rovnováhu, aby nespadol do bezmyšlenkovité nápodoby – imitace přírody,

nebo naopak do *sterilní abstrakce* – *dekorace*, jež pomalu nevystačí ani na slušné řemeslo. Ano, jsem žákem Akademie, proto jsem také zůstal celý život věrný všem klasickým žánrům – zátiší, krajinomalbě, portrétu či aktu. Experimentování s jinými materiály je mi cizí, stejně jako radikální boření evropské duchovní a umělecké tradice. Evropská kultura pro mě neztratila smysl. Nesestavuji artefakty z industriálních smetišť navzdory dobovým trendům,

Dalibor Říhánek, X3, 2017

ale v úctě k vizuálnímu jevu se snažím o jeho zachycení tradičními uměleckými prostředky, poznáním a srdcem. V krávu světa se malovat nedá, není možné přijmout jeho rytmus a pohodlí. Je nutno znovu hledat ticho a samotu, nenechat se ukolébat galeriemi, penězi, falešnými signály a hrami mondénní společnosti.

V Písku 13. 8. 2020

**VÝSTAVA K 95. NAROZENINÁM
PAVLA SUKDOLÁKA V GALERII
HOTELU VILLA V PRAZE**

Stalo se pravidlem, že společnost, kulturní činitelé i galeristé zapomínají na významné umělecké osobnosti, jejichž dílo už vstoupilo do povědomí veřejnosti a právem patří ke kulturnímu dědic-

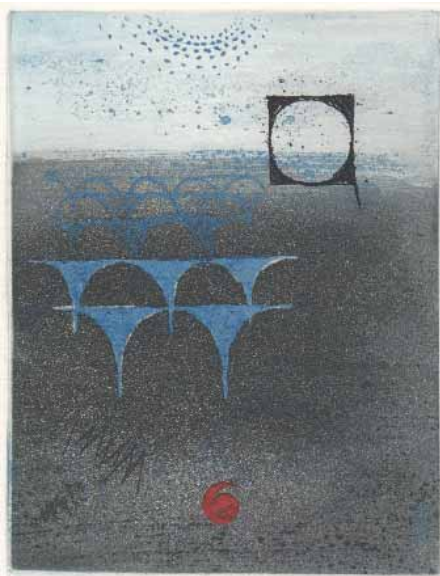

Pavel Sukdolák, C3+C5, 2014

tví národa. Nejinak tomu je i v případě akademického malíře a grafika Pavla Sukdoláka, který se v letošním roce dožil pětadevadesáti let. Žádnou soubornou výstavu jeho rozsáhlého grafického díla nerealizovala ani Národní galerie, která už delší dobu zanedbává tuto významnou část umělecké tvorby. Sám autor ve své skromnosti nepožádal v tomto roce o výstavu v Galerii Hollar, a tak výstava Sukdolákových vybraných prací ve výstavních prostorách Hotelu Villa se stala v tomto ztřeštěném, pandemií poznamenaném roce opravdovým skvostem pro diváky. Zahájení se konalo 3. září 2020, úvodní slovo pronesl autor tohoto

článku a o hudební doprovod se postaral profesor Jiří Hlaváč. Příjemný večer, krásná atmosféra, žel bez Pavla Sukdoláka, jemuž zdravotní potíže zabránily v účasti na vernisáži.

Ten, kdo si po zahájení či v následujících dnech pečlivě prošel prostory galerie, musel s potěšením konstatovat, že Sukdolákova grafika (barevný lept a akvatinta, vše tištěno ze dvou desek) patří právem k vrcholným dílům tohoto žánru. Žádný list nelze upřednostnit, všechny si zasluhují naši pozornost a jsou svědectvím autorova mistrovství. *Hořící keř, Starý zákon, Fosilie, Šifra, Modré světlo, Masopust*, to jsou názvy jednotlivých opusů prozrazujících, že grafik Pavel Sukdolák pro sebe vysnil

Pavel Sukdolák, C3+C5

svět, v němž se sny prolínají s realitou a filosofické úvahy o smyslu života i víře člověka v nebeského Stvořitele hrají prim. Je to svět fantastické imaginace,

plný magických symbolů, zvláštních geometrických a písmových znaků, vegetačních i živočišných prvků, citlivě propojených do promyšlených kompozičních celků. Jejich prostřednictvím nás autor zve do tajemné rajske zahrady, v níž vládne poezie. A pokud přijmeme pozvání a vstoupíme do tohoto poetického světa, pak zjistíme, že v něm vládne harmonie, klid, ticho a půvab. Je to svět, v němž nemá nevкус, hrubost, ošklivost, hnus tak často v současnosti reprezentovaný jako zaručeně pravé VELKÉ umění, své místo.

Krásná výstava, velký zájem diváků a upřímné poděkování grafikovi. Vždyť tento humpolecký rodák (21. září 1925) si naši vděčnost zaslouhuje. Jeho život byl a je vyrovnaný a naplněný optimismem. Po studiích na Akademii výtvarných umění v Praze (ateliér prof. V. Silovského) se pilně věnoval grafické tvorbě. Žije v klidném prostředí starých Střešovic, v ateliéru, který vznikl ze staré hospůdky, topí neúnavně ve velikých kamnech, ta stará, už chatrná, vystřídala nová, toť jediná změna. Kreslí pastelem nové návrhy pro budoucí grafiku, sní své sny, vzpomíná na mládí, rodinný život, na laskavou manželku, kterou miloval, a občas mávne rukou, to, když bolest nohou je téměř nesnesitelná. Neúnavný umělec, jehož dílo, stále živé a obdivované sběrateli, znovu potěšilo návštěvníky galerie, kteří alespoň v duchu na dálku poděkovali Pavlu Sukdólkovi za krásu, již rozdává lidem dobré vůle, aby je pohladila po duši.

Karel Žižkovský

HRST VZPOMÍNEK NA JOSEFA KÁBRTA KE STÉMU VÝROČÍ NAROZENÍ

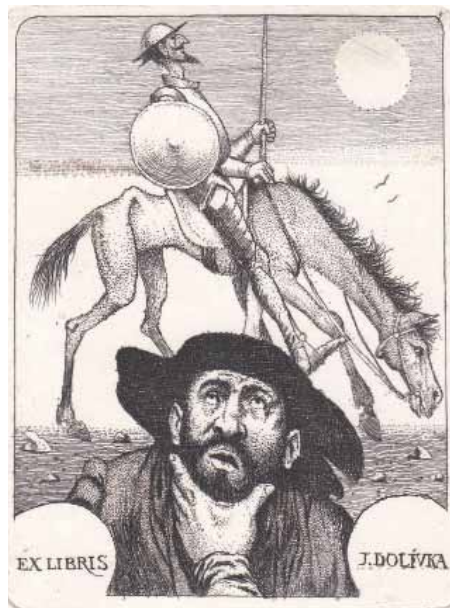
14. 10. 1920 – 7. 2. 1989

Oldřich Kulhánek, L1, 1986

Mám před sebou skvostně vypravenou bibliofilii *Nárek někdejší sličné zbrojmištrové*. Báseň od Fr. Villona v překladu Otokara Fischera, kterou překrásně ilustroval a vydal pro své přátele v roce 1983 Josef Kábrt. Vzácny cyklus 6 leptů

o pustošivosti času a pomíjivosti ženské krásy vyšel v nákladu 100 exemplářů. Je to klenot v mé sbírce a často se k němu vracím, když je řeč o Kábrtovi. Miluji to-

Josef Kábrt, C3, 1986

tiž jeho fantaskní svět s kontrasty dobra a zla, mládí a stáří, lásky a nenávisti, kde se vynořují mezi bublinami myšlenek a zpoza závoje představ postavy ladné i ošklivé, melancholické krásy a šklebící se imaginární nestvůry. I to, jak ve svých námětech střídal vidiny zkázy a líbezná zákoutí pro milostná spočinutí.

Do smrti nezapomenu na jeho přívětivou tvář s brýlemi a jeho srdečnost a pohostinnost při našich několika společných setkáních s manželkou v lomnickém ateliéru plném rozměrných pláten malovaných zářivými barvami.

Také s potěšením vzpomínám, že jsem na konci prosince 1988 při rozesílání novoročenek nevynechal ani Mistrovu ad-

resu do Lomnice nad Popelkou a připojil pár povzbudivých slov s přáním k nastávajícímu roku. Po vánočních svátcích mi pošta doručila jeho odpověď – PF 1989 – litografií 20×10 cm. **Poslední pozdrav** – jemnou kresbu zachycující s dojemnou bezprostředností vnitřní drama člověka – umělce, který vzdoruje zákeřné nemoci a neúnavně do posledních sil tvoří. Shora něžný portrét usmávající se

Josef Kábrt, C3, 1984

dívky, která se zdobí lipovou snítkou ve vlasech, dole v pravém rohu dva vrásčítí a zarostlí starci se zkoumavými očima. Na paletě nápis „Už tu nemáte co dělat!“ Za pár týdnů, 7. února 1989, svůj boj ukončil. V královéhradecké nemocnici skonal ve věku pouhých 68 let.

Jak se Kábrt vypořádal s představou blízcího se konce života dokládá i sym-

bolická kresba z pozůstalosti: *na utrácení starého muže doléhá hejno havranů a na jeho hlavu dosedá černý krkavec.*

Josef Kábrt, C3, 1984

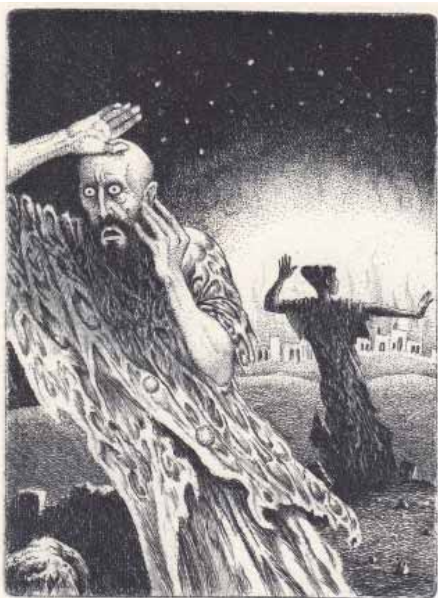
Za tvorbu knižních značek získal v roce 1989, bohužel již in memoriam, cenu Triennale českého exlibris v Chrudimi. Velkou retrospektivní výstavu z tvorby mu uspořádal v roce 1999 u příležitosti 10. výročí úmrtí dr. Karel Kropík, čestný člen SČB.

Jsem rád, že se na malíře, grafika a filmového tvůrce nezapomíná ani v současném 21. století, zvláště když jeho umělecký odkaz pečlivě střeží a jeho dílo stále ožívuje syn Petr. Vzpomínám, že mu v roce 2008 v Nové výstavní síni

PNP v Chrudimi uspořádal výstavu *Výběr z díla Josefa Kábrta* a doprovodil ji katalogem s úvodním slovem prof. Jiřího Demela.

V roce 2015 na podzim se uskutečnila rozsáhlá výstava obrazů a grafik Josefa Kábrta v lomnickém muzeu a galerii s názvem *Pocta české grafice*. Vernisáž dne 4. 10. 2015 byla spojená s oslavou životního jubilea tiskaře a sběratele Petra Kábrta za účasti herečky Hany Maciuchové a s hudebním vystoupením kytaristy Davida Kábrta.

V létě roku 2017 se konala další výstava *Mistrových grafik* v nové železnobrodské galerii Detesk. Ani tam jsem nechyběl.

Josef Kábrt, C3, 1986

V letošním jubilejním roce 2020 bylo naplánováno několik vzpomínkových akcí, ale jen část se mohla uskutečnit vlivem celostátního zákazu shromažďování v důsledku pandemie.

Na říjen a listopad ke stému výročí narození připravila komorní přehlídka Kábrtových grafik Městská knihovna v Přelouči, ale pro návštěvníky byla přístupná pouze měsíc. Stejně tak dopadla knihovna Antonína Bocha sídlící v budově obecního úřadu v Libošovicích. V říjnu na podzimní výstavě v Galerii na návsi se rozhodli představit rodáka z nedaleké Lomnice nad Popelkou. Výběr grafického díla Josefa Kábrta ze své sbírky připravila a výstavu do Libošovic zapůjčila sběratelka a výtvarnice Marie Rumlarová z Hradce Králové.

Mezi akcemi lomnického muzea a galerie na závěr roku 2020 byla od 18. 10. do 15.11. uspořádána výstava *Akademický*

Josef Kábrt, C3, 1984

malíř Josef Kábrt – obrazy, animovaná tvorba, grafika, kde se o výběr exponátů z pozůstalosti postarali syn Petr Kábrt a dcera Zuzana Jechová. Souběžně od 18. 10. až do 30. dubna 2021 je k vidění

komorní přehlídka z tvorby a sbírky Petra Kábrta k jeho 75. narozeninám.

Na tradiční adventní večer SČB dr. Karel Kropík připravil přednášku o díle Josefa a Petra Kábrtových.

Rok 2020 měl být také připomenutím Kábrta jako animátora, ilustrátora a režiséra kresleného filmu. Oblíbený třináctidílný večerníčekový příběh *O klukovi z plakátu* má totiž čerstvé divadelní zpracování s využitím Kábrtových dekorací. Postarala se o to Květa Kuršová. Poté, co vydala v roce 2004 úspěšnou knížku v nakladatelství Mladá fronta, navázala spoluprací s Liborem Jeníkem a Vlastimilem Peškou z divadla D5 v Praze a vznikla výpravná činoherní pohádka pro děti. Premiéra měla být 24. 10. 2020 v 18 hodin v Divadle Bez zábradlí a následně dlouhá šňůra hostujících představení pro děti v městských divadlech Kolín, Mladá Boleslav, Teplice, Jablonec nad Nisou, VČD Pardubice a j., případně pro mateřské školy jako inscenace na loutkové scéně. Kéž nás, nedočkavé dospělé i děti, v nastávajícím roce osloví jedinečné dílo básníka štetce, kresby a ilustrací, a to nejen v otevřených prostorách galerií ale i na prknech divadelních scén!

Jiří Ort

Literatura:

ŽIŽKOVSKÝ, K. *Vzpomínka na Josefa Kábrta*. Zprávy SSPE 2-3/89, s. 16.

DEMEL, J. *Josef Kábrt*. List Slovníku tvůrců exlibris. Praha: SSPE, 1999.

Josef Kábrt. Soupis exlibris a novoročenek 1946-1989. Praha: SSPE, 2004.

MIKULE, V. *O sbírce grafiky Petra Kábrta*. Knižní značka 2/2007, s. 80-81.

ORT, J. *U Mistra Josefa Kábrta*. Knižní značka 4/2015, s.124-126.

O JUBILANTU MIROSLAVU MATOUŠOVI (7. 10. 1920 – 8. 3. 1998), tentokrát jako sběrateli drobné grafiky

Malíř-krajinář Miroslav Matouš, původně vyučený litograf, jak známo, ještě za války vystudoval Sychrovu malířskou školu

Miroslav Matouš, L1, 1976

v pražském Mánesu. Po osvobození, jako jeden z prvních žáků, absolvoval na Pedagogické fakultě UK školu malby prof. Martina Salcmana. Měl štěstí. Oba dva učitelé byli výrazně moderního, avantgardního zaměření. To poznamenalo od samého počátku jeho uvolněný, nebojácný a velkoryse pojatý styl malby, ať již šlo o motivy krajinné, figurální či fantaskní. S příchodem do severočeské metropole se jako krajinář nadchl krásou Českého středohoří, Děčínských stěn a labských údolí. Jejich náměty zpracovával v **bavenné litografii**, která se mu stala přirozenou přestupní stanicí mezi malířstvím

a grafikou. V malebném zákoutí městečka Jílové u Děčína si pořídil oblíbené letní sídlo. Jeho paní Květa, profesorka teplické konzervatoře, tu ve svém pokoji s křídlem dávala hodiny klavíru a Mirek vedle v ateliéru realizoval vybrané náměty ze svého cestovního skicáře.

Druhou, neméně významnou inspirací v jeho životě a tvorbě byla žena. S přítelem a kolegou malířem Ladislavem Lapáčkem (1920-1993) měl nejen shodný rok narození a výuční list z litografické školy, ale především společnou zálibu

Miroslav Matouš, L1, 1982

zvěčňovat v jeho útulném ateliéru mladé modelky in natura. Lapáček od r. 1963 do r. 1993 vedl výtvarný kroužek amatérů, kde kresba a malba **ženského aktu** byla součástí jeho výtvarného školení. Lapáčka zase na oplátku přivedl Matouš, sám člen SSPE od r. 1965, zpět ke grafice

prostřednictvím neodbytných objednávek sběratelů exlibris a novoročenek. Do povědomí sběratelské obce se M. Matouš uvedl štedře a pravidelně rozsílanými litografickými novoročenkami s decentní barevností. Navázal záhy řadu přátelských kontaktů jak s výtvarníky, tak s domácími i zahraničními sběrateli.

Hana Čápková, *Rozverná modelka*, C3, 1988

Stal se oblíbeným společníkem na sjezdech a pravidelným účastníkem chrudimských trienále. Klaus Rödel z Dánska mu vydal v r. 1977 soubor exlibris v prestižní edici ve Frederikshavnu. Knižní značky s ním rádi směňovali Rakušané dr. Ottmar Premstaller a dr. Norbert Hillerbrandt nebo Holanďané W. A. P. Zwiers a Jan Souverein. S vytříbeným vkusem tak shromáždil **sbírku skvostných opusů**, kterou svým hostům ve skromném ateliéru v suterénu paneláku přednostně nabízel k prohlídce dřív než vlastní práce.

Osobní setkávání na sběratelských sjezdech, přátelské návštěvy v ateliérech či důvěrná soukromá korespondence slavily mnohokrát kýžený úspěch. Měl dokonalý přehled o současné činnosti předních tvůrců moderní české užité grafiky a neváhal jejich zamýšlené grafické cykly a vybrané skvostné opusy občas také finančně podpořit. Měl neklamný instinkt na slibné talenty z řad mladých výtvarnic, když ještě v začátcích vytušil umělecké potenciály u Ivany Kantůrkové, Evy Haškové, Hany Čápkové, Michaely Lesařové-Roubíčkové, Marie Michaely Šechtlové, Renáty Šimlíkové a dalších tehdy málo známých, začínajících umělkyně, od kterých si prozíravě brzy objednával knižní značky a vyměňoval s nimi každoročně novoročenky.

Albín Brunovský, *C3*, 1981

Hana Čápková (1956-2019) se mu se zjevnou chutí pustila v roce 1988 do zadaného exlibris na téma modelky v malířově ateliéru. Vznikl rozkošný lept s názvem *Rozverná modelka* inspirovaný nostalgickým vyprávěním o generaci staršího umělce.

Prof. Brunovský (1935-1997) byl jedním z mála kolegů výtvarníků, který Matoušovi ochotně zhotovil vlastní exlibris, aby měl možnost směňovat je za jiné

nedostupné opusy jím vytvořené pro zahraniční sběratele. Zaujal ho nápad použít legendu o anglické šlechtičce z Coventry Lady Godivě, která projela na koni ulicemi města nahá, zahalená jen svými dlouhými vlasy. Dokonce vyhověl jeho přání ponechat motiv bez obvyklé textové části s dedikací. Toto „nepravé exlibris“ mu jako jedinému v r. 1981 osobně vytiskl v nákladu 50 kusů.

(Toto téma o rok později Mistr Brunovský použil ve volné grafice a zařadil je do cyklu *Dáma v klobouku VI*. Motiv rozpracoval do bizarní podoby s jednoznačně ironizujícím odkazem na barokní klobouky). Skromný a nezištný umělec M. Matouš po sobě zanechal nejen obrazy, art protisy, půvabné akvarely a pastely; součástí Mistrovy pozůstalosti jsou rovněž kresby, kde využíval svých zkušeností s barevnými tužkami a křídami, a také četné práce v různých grafických technikách. Zcela výjimečně tu najdeme i hodnotnou sbírku knižních značek od jiných umělců-souputníků. Jeho letošní sté jubileum připomněla pouze malá výstava drobné grafiky v Galerii U Kellerů v Radnicích.

Jiří Ort

Výběr z literatury:

DOLEJŠ, Jiří. *Miroslav Matouš*. K. Rödel, Exlibristen 1977, Nr. 133.

KAIZL, M. *Miroslav Matouš*. Zprávy SSPE 2/3 1979, s. 5-6.

HRADEČNÝ, O. *Miroslav Matouš, edice Frederikshavnu*. Zprávy SSPE 1979.

ORT, Jiří. *Epitafios Logos*. Knižní značka 2/1998, s. 11-12.

ORT, Jiří. *Umělec, který měl rád novoročenky*. Knižní značka 4/2015, s. 127-128.

BROŽEK, J. *Výtvarné Ústí. Kronika výtvarného života v Ústí nad Labem ve 20. století 1918-1998*, s. 134. Ústí nad Labem: Město Ústí nad Labem, 1999.

OLOMOUCKÝ SJEZD POZNAMENANÝ PANDEMÍÍ

Určitě znáte přísloví „Člověk míní, Pán Bůh mění“. Pokud jste ateisté, můžete si dosadit místo Boha přírodu. Ale v obou případech dojdete ke stejnému závěru, k jakému jsem v letošním „pandemickém“ roce došel já. Na sjezd sběratelů exlibris nepojedu, mám v tom čase dovolenou v Itálii, přece se nerozpúlím. Kalábrie je tuze krásná, už se těším. Bác, koronavirus si zašpásoval a dovolená se nekoná. Cestovka zájezd zrušila, a tak mohu jet na olomoucké setkání, které bude určitě také zajímavé. A bylo. Věřte mi nebo ne, bylo zajímavé, milé a příjemné, i když účast sběratelů byla velice nízká. Důvod? Strach z toho mrňavého viru

nebo konstatování, že při nízkém počtu výměny chtivých jedinců si odnesou malou výměnu? Alespoň jsme se příliš nemačkali, ale zábava i přátelská setkání byla upřímná a veselá stejně jako v minulosti. „Zdravím tě, Berto Kizso, jak si žiješ? Fajn? To je dobře, musím za tebou někdy vyrazit do Kadaně!“ „I tebe zdravím, Tomáši Hřivnáči, snad si konečně vyzvednu tvé monografie, které jsou tak krásně vtištěné.“ Podobně jsem zdravil všechny přítomné výtvarníky, žel, bylo jich poskrovnu. Další milá setkání byla už tradiční: manželé Kalabusovi, tamhle

je pan doktor Koblovský, zdravím, pane doktore, horlivě vyměňuji listy s přítelem Křížem, s grafikem Manojlínem také měním jeho zajímavé linoryty za své krysaře, sleduji čilého Jirku Hlinovského, jak neúnavně mění, a vše je v takovém zvláštním poklidu, o nějž se postarali pořadatelé (vzorně!) i členové organizačního výboru.

Ten letošní orouškovaný sjezd byl příjemný, milý a díky organizaci i místu

konání velice přehledný. Vždyť většina ubytovaných vyběhla z koleje, přeběhla silnici i malý přílehlý parčík a už byla v nové moderní budově přírodovědecké fakulty olomoucké univerzity. Já, bývalý geolog, jsem nostalgicky procházel kolem parkové výzdoby zahrnující nádherné, veliké kusy zajímavých hornin, pak jsem se v chodbě vedoucí k posluchárnám, v nichž se horlivě měnilo, s chutí a trochu škodolibě zasmál modelům minerálů a teprve potom usedl ke stolku, na němž ležely naše publikace i listy určené k výměně. Registrace byla poklidná a občerstvení se konalo ve vstupní hale: báječné koláče, káva, chlebičky, nealko (alkoholici stejně jako já přišli zkrátka). A večerní zábava? Spolu s předsedou Spolku Felixem Černochem a přítelem Bohoušem Šírem, který spolu s Kateři-

nou Stašovou vydává novou edici BIBLOS (už jsou vydané čtyři svazky, pátý se chystá), jsme se vydali hledat nějakou zajímavou hospůdku. Po krátké anabázi, kdy jsme po dlouhém schodišti vyšplhali téměř až do starého města, nás na jeho konci čekala zavřená brána, museli jsme se tedy vrátit, ale málem nám zavřeli i spodní železnou mříž. Pokračujeme tedy oklikou až k radniční hospodě, kde mají dobré pivo, vynikající pochout-

ky z olomouckých syrečků a kde vzorně obsluhuje hezká, usměvavá servírka. Ale pokračujeme dále, přeci musíme ochutnat i dobré víno. Stalo se, kousek od koleje, kde bydlíme, je výtečná vinárnička i vinotéka, plno děvčat (děvčata už převažují nejen v kavárnách), opět ochotná dívčí obsluha a mimořádně dobré víno. Druhý den? Výměna pokračuje, a přesto, že měním málo, získal jsem osmdesát nových listů do sbírky. Odpoledne je plánovaná prohlídka Arcibiskupského paláce s vtipným průvodcem a pak už volno do společné večere v menze univerzity. Já opět sólo s přáteli v plzeňské pivnici, a pak repete ve vinárničce, kde je jen pár hostů – studentky odjely k rodičům, a tak v klidu popijíme veltlínské zelené a užíváme času k odpočinku. Neděle je ve znamení loučení, ještě se trochu mění (ti nejdychtivější), jiní od-

jeli na exkurzi do nedalekého zvonářství a po obědě se pomalu rozjíždíme do svých domovů. Na shledanou za rok v Trutnově a snad v klidnější době, bez toho protivného viru, bez roušek, beze strachu a ve větším počtu!

Karel Žižkovský

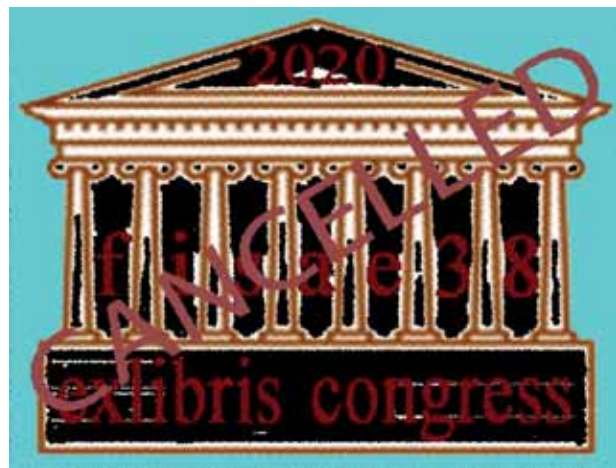
Podle seznamu zpracovaného paní Mgr. Jarmilou Špačkovou se sjezdu v Olomouci zúčastnilo 49 členů SSPE-sběratelů, 7 členů SSPE-výtvarníků: Petr Hampl, Günter Huber, Oldřich Jelen, Martin Manojlín, Lubomír Netušil, Miroslav Petřík a Marie Michala Šechtlová a jako hosté Tomáš Hřivnáč a Herbert Kisza. S nimi přijelo jako doprovod 20 osob, mezi nimi grafička Františka Jelenová a grafik Vlastimil Sobota. Celkem to bylo 78 osob. Nepřijel nikdo ze zahraničí.

38. KONGRES FISAE, LONDON 2020

Smůla trvale doprovázela přípravu 38. kongresu FISAE v Anglii. Od původního rozhodnutí uspořádat kongres v univerzitním městě Cambridgi muselo být

kongresu, v čele s prezidentem FISAE Anthonym Pincottem, splnit všechny podmínky nájemní smlouvy včetně finanční zálohy, požadované s předstihem jednoho roku. Po tomto neúspěchu bylo místo kongresu přeloženo do Londýna do Royal National Hotelu. Vyřešilo se tím ubytování v hotelových pokojích, tak jak je u účastníků sjezdů požadováno, tedy žádná studentská kolej. Také zde byla vedením hotelu požadována záloha, kterou ale bylo možno díky již došlým kongresovým poplatkům zaplatit. Přihlášky na kongres chodily především od sběratelů a umělců z Číny a z Turecka. Velmi málo přihlášek přicházelo z evropských zemí a z Ruska. I přes hrozbu menšího počtu účastníků kongresu, což mohlo v důsledku znamenat finanční ztrátu, přípravy na 38. kongres FISAE 2020 pokračovaly.

Vše se zdálo být na dobré cestě až do okamžiku příchodu covidu-19. Hrozilo nebezpečí šíření nákazy na větší počet osob v uzavřených prostorách, proto byly hotely na neurčitou dobu uzavřeny. Stejně jako mnoho jiných akcí byl i 38. kongres FISAE, plánovaný na 12.-15. srpen 2020, po dohodě s výborem The Bookplate Society, představiteli FISAE Anthonym Pincottem, prezidentem FISAE a kongresu v Londýně, a Olli Ylönenem, sekretářem FISAE, zrušen. Úvaha uspořádat kongres o rok později byla zamítnuta.

z organizačních a finančních důvodů upuštěno. Nebylo v silách organizátorů

Příští, 39. kongres FISAE 2022 se bude konat v USA v San Francisku, tak jak bylo již před dvěma lety v Pra-

ze dohodnuto. Prezidentem FISAE a kongresu byl tehdy zvolen James P. Keenan. Všechny informace o připravovaném kongresu budou k dispozici na webové stránce FISAE. Dílčí informace od pořadatele kongresu je možné již nyní získat na adrese bookplate.org@gmail.com. Zájem o uspořádání následujícího kongresu FISAE v roce 2024 mají Čína a Bulharsko.

Karel Urban

SOUTĚŽ 38. KONGRESU FISAE

Snad jediným výstupem 38. kongresu FISAE Londýn 2020 bylo uspořádání soutěže v tvorbě exlibris a její vyhodnocení odbornou porotou: prof. Dr. Martin R. Baeyens, Anne Desmet, Andy English, Peter Ford, Dr. Wuon-Gean Ho.

Alvydas Žickis, Litva, CGD

Do soutěže bylo podle protokolu z 12. 8. 2020 posláno 539 prací od 287 výtvarníků. Do soutěže bylo vybráno 127 exlibris od 92 výtvarníků z 28 zemí. Od nás se zúčastnili tři grafici a do soutěže byli vybráni dva: **Eva Hašková** a **Tomáš Hřivnáč**. Bylo uděleno pět stejných

hodnotných cen sponzorovaných The Keith Wingrove Memorial Trustem (Keith Everard Wingrove (1910-1995) byl australský sběratel umění, knih a exlibris), které obdrželi: 1. Snezhina Bisserova, Bulharsko, CGD. 2. Eleanora Gershonovich, Německo, CGD. 3. Irina Kozub, Rusko, litografie. 4. Anna Trojanowska, Polsko, litografie. 5. Alvydas Žickis, Litva, CGD. 6. cenu, sponzorovanou Ms. Christiane Bellovou, pro umělce do 35 let obdržel Andrew Levitsky (narozný 1961 v Kyjevě) za intaglio (hlubotisk). Porota pochválila dalších devět exlibris: 7. Vladimir Lupandin, Rusko, rytina do plastu. 8. Alexander Lytkin, Rusko, litografie. 9. Ovidiu Petca, Rumunsko, CGD. 10. Guilan Qiu, Japonsko, dřevoryt. 11. Liyang Shao, Čína, suchá jehla. 12. Yoshinari Suehiro, Japonsko, serigrafie. 13. Aleksandra Valchuk, Ukrajina, linoryt. 15. Yu Wang, Čína, mezzotinta.

Výsledky soutěže byly zveřejněny pouze na internetu: <http://www.bookplatesociety.org/2020exhibitionSLIDES.htm>. Katalog nebyl vytištěn.

Práce Tomáše Hřivnáče (55. Ex libris Martin Sirotek) je, jak je u něj obvyklé, provedená v suché jehle. Následují práce Evy Haškové (56. a 57.) v jejím obvyklém provedení, kombinaci leptu s akvatintou, s motivy Viléma Tella: Ex libris Jan Maget a Ex libris E. Milka.

Jan Langhammer

ŽEŇ ČESKÉHO A SLOVENSKÉHO EXLIBRIS V HRADCI KRÁLOVÉ

V roce 1981 se doc. RNDr. Václav Rusek dohodl s Vojtěchem Cinybulkem na tom, že se každoroční přehlídka exlibris vytvořených v uplynulém roce nebude pouze promítat na besedách, ale bude se každoročně vystavovat v nově otevře-

né Galerii Na mostě. Docent Rusek si vzal tento úkol pod patronát a zároveň s farmaceutickou fakultou v Hradci Králové a později s Českým farmaceutickým muzeem v Kuksu přehlídku organizoval. Za tu dobu prošla Galerie značnou proměnou, rovněž i přehlídka je stále kvalitnější. Katalog od prvních cyklostylovaných listů dosáhl kvalitního barevného provedení, kde každý vystavující grafik má uveřejněnu jednu ukázkou. Oproti přehlídkám v Chrudimi neděláme výběr autorů, ale vystavuje každý, kdo své práce pošle.

V roce 2021 to bude již po čtyřicáté, kdy Galerie Na mostě představí nové přírůstky exlibris. Proto se obracíme na všechny grafiky, kteří v roce 2020 vytvořili exlibris, aby je Galerii zapůjčili. Výstava bude v dubnu 2021 a Vaše grafiky budeme očekávat do konce ledna, abychom mohli připravit a dát vytisknout katalog. Zapůjčené grafiky vracíme s přidaným katalogem.

Osobní pozvání obdrží každý, kdo již vystavoval a další upozornění bude na stránkách SSPE.

Za pořadatele Marie Rumlarová

XVI. TRIENÁLE ČESKÉHO

EX LIBRIS 2020

Přehlídka současné tvorby 2018–2020

Památník národního písemnictví uskutecnil šestnáctou celostátní přehlídku *Trienále českého ex libris*, tentokrát však netradičně v novém formátu i mimo své obvyklé místo konání. Nejlepší práce z oblasti drobné grafiky za období 2018–2020 vytvořené předními umělci a studenty výtvarných škol i ateliérů, jež byly vybrány odbornou porotou, se představily prostřednictvím virtuální výstavy na webových stránkách Památníku

národního písemnictví - <https://exlibris.pamatniknarodnihopisemnictvi.cz/> pod názvem **Pro knihy, pro sbírku, pro radost.**

Barbora Bieylonovič, C3+C4+C5, 2020

Odborná porota soutěže ve složení: předseda Ing. Pavel Piekár, členové: PhDr. Vilma Hubáčková, CSc., doc. PhDr. Felix Černoch, CSc., Martina Vyšohlídová, DiS., BBus., MgA. Martin Mulač, Mgr. et Mgr. BcA. Jana Solomonová, tajemnice Mgr. Barbora Vlášková se sešla v Praze dne 15. 6. 2020. Odborná porota posoudila celkem 245 exlibris od 43 autorů v základní skupině a 38 exlibris od 25 studentů. Bylo vyřazeno 21 autorských kolekcí, které neodpovídaly podmínkám soutěže. Do soutěže postoupilo 34 autorů a 13 studentů. Z prací těchto autorů navrhla porota nominace, ze kterých hlasováním rozhodla o udělení následujících ocenění:

Grand prix **Barbora Bieylonovič** za cyklus grafik s názvem *Fáze ženy*. Cena za přínos českému ex libris **Petr Palma**, Ceny XVI. trienále českého ex libris 2020 **Martin Raudenský** a **Jan Melena**, Cena

Výstavní soubor zahrnující celkem 126 knižních značek od 46 autorů bude ve spolupráci s Národním muzeem v roce 2021 prezentován v historické budově Národního muzea. Trienále bude dopl-

Martin Raudenský, S1, 2018

Hana Storchová, C3, 2018

Knihovny Národního muzea **Jan Kavan**, Cena Spolku sběratelů a přátel exlibris **Hana Storchová**, Cena SČUG HOLLAR **Petr Alois Hampl**, Cena Památníku národního písemnictví **Martin Mulač**.

Ve studentské kategorii: Cena XVI. trienále českého ex libris 2020 **Petr Klíma** (Vyšší odborná škola grafická v Praze), Cena spolku sběratelů a přátel exlibris **Martina Shořovská** (Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem). Na virtuální výstavě naleznou návštěvníci všechna exlibris od všech autorů vybraných do soutěže; na začátku prezentace jsou ocenění autoři.

něno řadou doprovodných edukativních programů určených veřejnosti, jako například výuková videa a workshopy na výrobu ex libris pro žáky a studenty základních a středních škol, pracovní listy či soutěže.

Barbora Vlášková
Lze jen doporučit prohlídku virtuální výstavy. Prezentace má vysokou zpracovatelskou úroveň a zajímavé členění. Najdete zde práce mnoha sběratelsky oblíbených autorek a autorů. Můžete se rovněž zamyslet nad výsledky soutěže a blahopřát oceněným.

XVI. TRIENÁLE ČESKÉHO EX LIBRIS 2020 UŽ NE CHRUDIMSKÉ, ALE VIRTUÁLNÍ

Po minulém trienále v Chrudimi 2017 jsem kritizoval tehdy vydaný katalog i poněkud macešský přístup Památníku národního písemnictví v Praze k ex-

Vlastimil Sobota, *Endoskopie, L1, 2019*

libris. Uplynuly tři roky a trienále v roce 2020 zmizelo z chrudimské výstavní síně a v Chrudimi neproběhl tradiční sjezd SSPE (jen díky několika olomouckým sběratelům se uskutečnil v Olomouci) a většinu kultury i výstav letos všem likvidoval koronavirus.

A přece se nyní objevilo další, 16. trienále – stále pod patronací Památníku národ-

ního písemnictví, podstatně skromnější, s méně exponáty od menšího počtu autorů a je ke zhlédnutí pouze na obrazovce – tedy virtuální trienále. Velké díky alespoň za to! Snad právě předem proklamovaná virtuální prezentace odradila řadu autorů od účasti. Ale i tak stojí za to si trienále prohlédnout a přečíst si krátké doprovodné texty. Na letošním trienále je prezentováno 126 exlibris (z nich 15 studentských) od 46 autorů, z nich 11 studentů. (Pro porovnání, na předchozím, klasickém 15. trienále bylo 51 autorů plus 39 studentů a vystaveno bylo 137 exlibris v hlavní kategorii a 116 ve studentské). Porota udělila sedm cen v kategorii hlavní a dvě ceny studentské. Mám rád přehledky těchto malých grafických skvostů a vždy tam objevím dílka, po kterých zatoužím, a jsem spokojen, pokud objevím dalšího zajímavého autora. A to všechno se mi i v letošním trienále podařilo, a proto stojí za to zapnout PC a najet na adresu <https://exlibris.pamatniknarodnihopisemnictvi.cz/>. A i když je prohlížení poněkud složitější, nevzdávejte to. Najdete tam autory dobře i méně známé. Najdete tam grafiky, které budete obdivovat, ale i takové, nad kterými mávnete rukou. Ale nakonec budete spokojeni, protože tam najdete to, co milujete – exlibris.

Ocenil jsem i nápad, že si mohu přehrát hudbu, kterou ocenění autoři rádi poslouchají, a pokud jsem dobře porozuměl doprovodnému textu, tak se dočkáme i tištěného katalogu tohoto trienále. Ale i zde musím uplatnit své „ale“ – u autorů mi chybějí údaje, které si my sběratelé zaznamenáváme – rok narození, výtvarné školy (případně školení) a zejména spojení na autora.

Zdeněk Řehák

NÁRODNÍ OSLAVY VÝROČÍ UČITELE NÁRODŮ

Již koncem roku 2019 začaly tříleté oslavy výročí 350 let od úmrtí a 430 let od narození (v roce 2022) Jana Amose Komenského. Do národních oslav se oficiálně zapojilo mnoho institucí, mezi nimi Ná-

Antonín Brunner, P1

rodní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského v Praze, Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě a Národní muzeum. Na programu jsou komeniologické konference, výstavy, otevírání nových expozic ad. Komplet-

ní program k prostudování je na www.comenius350.cz.

Podobizna J. A. Komenského se samozřejmě objevuje také na exlibris. Zajímavé exlibris vydal *Bolzanův samostatný sirotčinec učitelský*, který podobiznu J. A. Komenského užil na svých univerzálních knižních značkách hned dvakrát. Jednou z dílny Otakara Štáfla s klasickým vyobrazením poprsí (P1, 1912) a podruhé s celou postavou od Antonína Brunnera (P1, nedatováno). Témata studia a četby se na exlibris Bolzanova sirotčince objevují nejméně čtyřikrát, což není náhodné, neboť charitativní sirotčinec nese jméno Bernarda Bolzana (1781–1848), který byl významným matematikem a filozofem v Praze. Jeho jméno je umístěno na historické budově Národního muzea mezi jmény dalších českých osobností. Národní muzeum se do oslav J. A. Komenského zapojilo již v r. 2019 výstavou *Uč se moudrým býti! Orbis pictus v běhu věků*.

Martina Vyšohlířová
Knihovna Národního muzea

MÍSTNOST č. 20.197

Ke konci roku 2020, v době přetrvávající „covid krize“, se Knihovně Národního muzea podařilo otevřít nový výstavní prostor určený ke komorním výstavním projektům s umělecko-knižně-literárním zaměřením. Návštěvníci se mohou tedy těšit na výstavy z oblasti knižní kultury, uměleckých knižních vazeb a bibliofilii a na literárně-vědné výstavy. Výstavní sál se nachází v druhém patře historické budovy Národního muzea a otevřen bude výstavou *Korona v muzeu*, která navazuje na on-line výstavu vytvořenou v době jarního lockdownu na portále Špalíček

(www.spalicek.net). Jak název napovídá, výstava sice pojednává o Koroně, avšak o sv. Koroně ve sbírce modliteb a kramářských tisků. Na Koronu naváže prezentace výsledků soutěže *XVI. trienále českého ex libris 2018-2020*. Výstava uspořádaná ve spolupráci s Památkem národního

Jan Kavan, C3, 2018

písemnictví představí vítěznou kolekci oceněných exlibris. Ostatní nevítezná exlibris budou připravena na výstavě k prohlížení v digitalizované podobě v PC kiosku. Novinkou bude on-line verze výstavy na webových stránkách PNP a doprovodné akce včetně komentované prohlídky výstavy a workshopů. Vzhledem k nejisté pandemické situaci zatím nevíme přesná data zahájení našich prvních dvou výstav, ale včas o nich budeme návštěvníky a zájemce informovat jak na webových stránkách Národního muzea, tak na facebookových stránkách *Knížní kultura*. Předběžně jsou výstavy

plánovány takto: *Korona v muzeu*, prosinec 2020–únor 2021; *XVI. trienále českého ex libris*, březen–květen 2021.

Dále se v roce 2021 můžete těšit na výstavu *Knížní obálky ve 20. století* a prezentaci výsledků soutěže *Magnesia Litera* a pak v roce 2022 na výstavu věnovanou Josefu Škvoreckému *Hořejš svět Josefa Škvoreckého*.

Na výstavní sál, pracovně přezdívaný *Nový kabinet knižní kultury*, navazuje ještě multifunkční prostor v jedné z věží historické budovy Národního muzea nazvaný *Biblion*, kde budou organizovány doprovodné akce k výstavám, přednášky, setkání, kolokvia ad.

Martina Vyšohlíková

ZE SVĚTOVÝCH SOUTĚŽÍ

Univerzita Famaguste ze Severního Kypru v součinnosti s univerzitou v Katovicích vyhlásily v roce 2019 soutěž exlibris s tematikou *Duše – Spirit*.

Mezinárodní porota udělila ceny: 1. cena – Anna Trojanowska, Polsko; 2. cena – Xingting Li – Čína; 3. cena – Ozan Uyanik – Turecko; 4. cena – Xin Yi – Hongkong, Čína. K soutěži byl vydán katalog se 130 reprodukcemi. Polovina soutěžících umělců byla z Číny, což začíná být model pro budoucí obsazování mezinárodních soutěží. Odráží se to i v rozložení cen. Vedle těch hlavních šlo ještě hodně čestných uznání opět do Číny a Turecka, kde se doménou grafické produkce stalo exlibris. Poměr mezi umělci a sběrateli je patrně nevýhodný pro umělce. Na jednoho sběratele připadá 15 až 20 umělců. Z českých tvůrců jsou v katalogu zastoupeny práce P. Hlavatého a M. Manojlína. Muzeum polského města Ostrova Velkopolského je již dvě desetiletí vyhláso-

vatelem bienále exlibris. V těchto letech prošlo soutěží asi 1200 umělců z celého světa.

Pro rok 2021 vydalo muzeum elegantní kalendář s jednou reprodukcí pro každý z dvanácti měsíců a s biografickou informací k jednotlivým umělcům.

Je jistě potěšitelné, že zde jsou i tři umělci z České republiky: L. Dostál, R. Šimlíková a P. Hlavatý. Z těch známějších dalších umělců jsou zde dvě dámy polského

exlibris E. Radzikowska a H. Glowacka, dále S. O. Hüttengrundová z Německa, M. Sugimoto z Japonska, P. Tarasco z Itálie a další. Čeští umělci byli na soutěžích v Ostrově Velkopolském mnohokrát úspěšní a získali různé stupně ocenění. P. Hlavatý tam zapůjčil několik výstav: Franz von Bayros (1866–1924), Československá grafika 20./21. století, Nejkrásnější exlibris světa 20./21. století.

Pavel Hlavatý

PUBLIKACE

■ Henry Tauber. *Exlibris und Gelegenheitsgrafik unter dem Hakenkreuz*

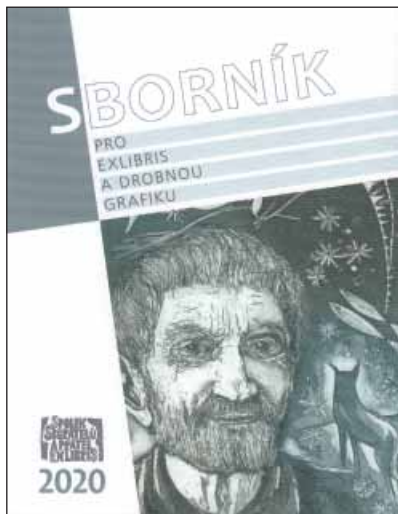
Jako příloha časopisu Mitteilungen der Deutschen Exlibris-Gesellschaft 2020-2 vyšla publikace o 68 stranách na formátu A4, která pojednává o exlibris a příležitostné grafice spojené námětově s dobou nacizmu a s hákovým křížem. Publikace je členěna do následujících kapitol: Velké německé umělecké výstavy v Mnichově 1937 až 1944. Účastníci Velkých německých uměleckých výstav v Mnichově 1937 až 1944. Rolnické náměty. Zobrazení práce. Zobrazení ženy. Zobrazení války. Zobrazení nepří-

tele. Zobrazení přírody – kůň a orel. Zobrazení NS symbolů – orel, hákový kříž, ozubené kolo, Siegrune. Exlibris vysokých NS-funkcionářů. Exlibris bez NS-tematiky a návrat k produktivitě exlibris. Odpor a pronásledování. V závěru je seznam nacisty pronásledovaných umělců; nalezneme zde Josefa Čapka, Jaroslava Dobrovolského, Jiřího Jilovského, Karla Jaroslava Obrátla (chybně Jaromíra), Vojtěcha Preissiga, Ctibora Šťastného, Hugo Steinera-Prag, ale i problematické, členy Vlajky, pronásledované po válce za kolaboraci: Antonína Doležala z Plzně a Josefa Lhotu z Rakovníka. Jediné exlibris od českého autora je poválečné exlibris od Viktora Fleissiga pro Ad. Malého *Na paměť vítězství 9. V. 1945*. Samostatně je připojen překlad textu do angličtiny.

■ **Sborník pro exlibris a drobnou grafiku**

Praha: SSPE, 2020, 140 s., tištěno barevně, 312 obrázků (včetně obrázků na obálce), 12 fotografií, 22×16,7 cm, lepená vazba, redaktor Ing. Ladislav Žák, editor doc. PhDr.

Felix Černoch, CSc. ISBN 978-80-906980-7-9. Obálka, grafické řešení a příprava tisku Stáňa Laňková, Praha. Tisk: Praha, Fastr typo-tisk, 500 výtisků. Sborník má 13 samostatných statí, dva úvodní články a jeden závěrečný. Statě: ŽÁK, Ladislav. *Nové možnosti existence drobné grafiky, ex libris, jejich sbírek a jejich digitálních dvojníků.* SASSMANN, Alois. *Koně, slunce, ptáci a hvězdy.* ZAJÍCOVÁ, Lenka. *Osobitý grafik, čerpající inspiraci z rodného kraje.* HRUŠKOVÁ, Barbora. *František Peterka a jeho dílo očima vnučky Barborky.* VYŠOHLÍDOVÁ, Martina. *Exlibris institucí ve sbírkách Knihovny Národního muzea.* BUCHTA, Jan. *Jaroslav Dobrovolský, učitel, výtvarník, starosta (1895–1942). (Se soupisem grafického díla).* REDAKCE. *Jaroslav Tvrdoň, grafik a rytec. Příběh karet Oldřicha Jelena.* Oldřich

Jelen's Cards Story. Pavel Hlavatý – *Svět v ženské náruči...* MAROSZOVÁ, Jana. *Bankéř JUDr. Jaroslav Preiss.* PARÝZKOVÁ, Jana. *Nakladatelská exlibris edice Symposium.* PARÝZKOVÁ, Jana. *Skrytá tajemství jedné knižní značky.* KALABUSOVI, Olga a Stanislav. *Váchalovo exlibris pro Františka Procházku.*

■ **Žeň českého a slovenského exlibris 2019. 39. ročník**

Hradec Králové: Farmaceutická fakulta UK, České farmaceutické muzeum, SSPE a jeho sekce v Hradci Králové, Galerie Na mostě, 2020, 48 s., obálka, 36 obrázků, katalog sestavila Mgr. Ladislava Valášková, Ph.D., náklad 200 výtisků, tisk Kostelec nad Orlicí AG TYP. Obsah: Účastníci přehlídky: 23 autorů (z toho 1 ze Slovenska) a 27 studentů, 60 + 27 exlibris. Připomínáme si 100 let od narození tvůrců exlibris: Josef Kábrt, Miroslav Matouš, František Peterka, Pavel Šimon, Hugo Šilberský, Petr Jindřich Tučný. Úvod Ing. Pavel Cimala a Marie Rumlarová: *Trochu historie.* Soupis autorů, kteří se zúčastnili výstav (30.–39.). Zkratky škol. Zkratky grafických technik.

■ **Josef Šuchman. Moudrá sova. Přehledy kde hledat**

Praha: Spolek českých bibliofilů, 2020, 56 s., obálka s titulem. 4 obrázky, 21×15 cm. Tisk: Praha. Powerprint, 300 výtisků. Výtvarný doprovod Helena Wernischová. Vyšlo jako příloha Zpráv Spolku českých bibliofilů č. 1/2020. Obsah: O nakladatelstvích obecně. Nakladatelství. Soukromí vydavatelé. Výtvarníci (ilustrátoři – grafici). Spisovatelé (díla a eventuelně jejich ilustrátoři). Spolek sběratelů a přátel exlibris. Knihy obsahující významné bibliografické údaje. Poznámka o záznamech na internetu. V zajímavé a přehledné publikaci lze nalézt rovněž odkazy na exlibris a jejich tvůrců.

■ **Almanach Sdružení výtvarných umělců moravsko-slovenského pomezí 2019**

Almanach vychází díky finanční podpoře města Uherský Brod a vždy s ročním zpožděním připomíná kulturní události předchozího roku na moravsko-slovenském pomezí, v České republice i v zahraničí. Almanach má tentokrát 162 stran A4 a je vydán ve 100 digitálních neprodejných výtiscích. Redakčně jej připravil Milan Bouda, člen SSPE. Grafickou úpravu, typografii a obálku provedl František Slovák. Z hlediska grafické tvorby a exlibris jsou pro nás zajímavé následující články: Ota Janeček 100, Daniela Benešová 90, Vladimír Gažovič 80, Tomáš Hřivnáč 60, Marián Komáček 60, Čarovný detail (o Vítězoslavu Chrenkovi), Vítova poslední výstava, Krev není voda (o Karlu Benešovi), Rytci v CC (Střední škola – Centrum odborné přípravy technické Uherský Brod připravila výstavu ryteckých prací absolventů), Smutná událost (pohřeb V. Chrenka), Za-

stavení Vítězoslava Chrenka, Vítězoslav Chrenko – resumé, Krojované Šumice (Retro Oldřich Páleníček), PF 2020, Novoročenky našich přátel a (zejména) Exlibris – Hanák – Slovák – Chrenko.

ČASOPISY

■ **EXLIBRIS ABOENSIS, Nro 111, 3/2020, Finsko**

Byla uspořádána soutěž Exlibris Finsko 2020; na samostatných stránkách jsou představena soutěžní exlibris rozdělená do čtyř skupin: finská témata, laponská témata, svět Mumminů a žáků Hemmingovy školy v Masku. Na titulní stránce jsou vítězná exlibris podle autorů: 1. Nurgül Arıkan z Turecka, 2. Christine Depoosere z Belgie, 3. Łukasz Cywicki z Polska, 4. Adam Korpak z Finska. Další článek informuje o ori-

entálních exlibris Pertti Nieminena (1929–2015), finského básníka a překladatele a Kai Nieminena (nar. 1950), spisovatele a překladatele z japonštiny. Jsou představeni manželé sběratelé exlibris Agaatha a Jas van Watershoot z Nizozemska a tvůrci exlibris z Petrohradu: Alexej Baranov, Valerij Mišin a Boris Zabirochin. Vihton Kosola (1884–1936), finský nacionalistický politik, měl vlastní exlibris. Mezi exlibris bulharských autorů je omylem zařazeno exlibris Renaty Šimlíkové pod jménem Marin Gruev.

■ **GRAFIEKWERELD**, No. 3. 2020, Nizozemsko

S barevnými ilustracemi na obálce od Jeanne Bieruma Oostingové vypadá časopis opět velmi atraktivně, a to platí i pro vnitřek. Evert Veldhuizen začíná rozsáhlým článkem o Marcu van Ooijenovi, tvůrci prémiového tisku pro toto číslo. Pieter Jonker diskutuje o graficích Aldriku Salverдови a Marianu Vergouwenovi. Cees Lith otevírá sérii sběratelských aktivit dvojicí Wim a Ans van der Kuijlenových a Pieter Jonker se „setkává“ s Anne Vondelingovou. Anneüs van der Bee přibližuje nebyvalé možnosti tematického sbírání. Peter Kooij uzavírá toto číslo představením grafických prací Fokko Meeseho.

■ **GRAPHIA, Tijdschrift voor ex-libriskunst. Nummer 69/2020**, Belgie

Celé číslo je věnováno ruskému umělci Alexandru Ulybinovi (nar. 1970) a jeho tvorbě exlibris. Podle připojeného seznamu exlibris vytvořil doposud 60 opusů v kombinovaných technikách tisku z hloubky (lept, suchá jehla, akvatinta) v letech 2000 až 2019.

■ **KISGRAFKA, 2020/4**, Maďarsko

V úvodním článku vzpomíná Cecília Öriné Nagyová na před sto lety zemřelého významného maďarského malíře a designéra Aladára Körösfői-Kriesche, zakladatele umělecké kolonie v Gödöllő. V článku Skici – ilustrace – sny je otištěna zahajovací řeč dr. Kornélie Vasné Tóthové, kterou uvedla 11. září 2020 výstavu grafičky Erzsébet Palástiové v Kiskunhalas. Mária Padné Szabó zahájila 10. října 2020 výstavu drobné grafiky v Ajke, kterou uspořádala místní organizace spolku sběratelů drobné grafiky k 40. výročí založení spolku. Dr. Kornélie Vasné Tóthová představila ve formě rozhovoru grafika Csabu Kapolcsi Kovácse z Ajky. Dr. Kornélie Vasné Tóthová vzpomíná v rozsáhlém článku na XIII. kongres FISAE, uspořádaný před padesáti lety v Budapešti. Dalším dílem pokračuje seriál dr. Kornélie Vasné Tóthové *Knižní značky významných sběratelů ve Státní Széchényiho knihovně osobností zvěrolékaře Dénese Kertésze (1930–1993)*. <http://www.kisgrafika.hu/ujsag/kisgrafika-2020-4.pdf>

■ **Mitteilungen der Deutschen Exlibris-Gesellschaft 2020-2**

Příští rok se bude konat 72. výroční zasedání DEG od 6. do 9. května 2021 v Gelsenkirchenu. Zasedání DEG se v roce 2020 nekonalo. Hugo Höppener (Fidus) vytvořil asi 80 knižních značek; narodil se v r. 1868 v Lübecku, studoval na Akademii v Mnichově a u K. W. Diefenbacha, pracoval jako symbolistní malíř a ilustrátor, zemřel v r. 1948; článek obsahuje korespondenci související s exlibris Hanse Barnewitze, továrníka. Článek Carl Orff a jeho Carmina Burana v exlibris napsal Peter Labuhn krátce před svým úmrtím (26. 5. 2020) ve věku 78 let; jedno z připojených exlibris je dílem Pavla Hlavatého.

Následuje další článek P. Labuhna o novoročních pozdravech od Lembita Löhmuše, estonského grafika, narozeného v r. 1947, který vytvořil na 500 exlibris a 200 poštovních známek. Heins Neumaier se ve svém článku Co nám dnes říká mýtus o Sisyfovi? zamýšlí nad současnou situací a připomíná mědirytinu vídeňského grafika Jürgena Czaschka (1943–2019) s tímto motivem na exlibris. Další článek pojednává o exlibris, která vytvořil Julius Diez (1870–1957) pro umělce. Podobně jako L. Löhmuš tvořili novoročenky a poštovní známky také Jaroslav Lukavský (1924–1984) a Gerhart Stauff (1924–1996). Jak přišla k exlibris se svěřuje Evelyn Dünstl-Walterová. Na závěr jsou připojeny nekrology Rudolfa Rieße (1935–2020), německého xylografa, a dr. Petera Labuhna (1942–2020), německého sběratele exlibris.

■ Nordisk Exlibris Tidsskrift 2020/2 (Severský exlibristický časopis)

Hlavní článek je věnován Erichu Bittnerovi (1889–1936), německému malíři a grafikovi, který vytvořil dvě stě až tři sta exlibris vhodných pro nalepování do knih; vytvořil např. v r. 1917 exlibris pro Alberta Eisteina (muž s rozpaženýma rukama stojí na vrcholu skalnaté hory pod hvězdnou oblohou); je zobrazeno 36 exlibris. Jako sběratelé exlibris jsou představeni Erika a Andreas Selleovi (6 exlibris) a Helga Becker-Bickerichová (7 exlibris).

■ SELC-EXPRESS, Nr. 115 / August 2020, Švýcarsko

Na titulní straně časopisu je exlibris Josefa Wernera pro Alici Aererhardovou s námětem k dobrodružstvím barona Prášila. Letošní sjezd SELC byl odložen na příští rok na 10. a 11. září 2021 opět do Badenu. První článek je věnován třístému výročí narození svobodného pána z Münchhausenu, barona Prášila, knihám s jeho příběhy a exlibris s náměty z jeho života a vyprávění. Druhý článek připomíná spisovatelku Isabellu Kaiserovou (1866–1925), pro kterou vytvořil exlibris Alexander Schindler. Třetí článek námětově shrnuje exlibris se zobrazením obývacích pokojů, v nichž vládou exlibris a knihovny. Čtvrtý článek je věnován slovenské grafičce Katarině Vašíčkové, žijící od roku 2002 v Řecku, člence SSPE. Ke konci je uveřejněn nekrolog Rudolfa Rieße, německého xylografa a tvůrce exlibris, a ukázka tiskových desek zinkografického exlibris.

VÝSTAVNÍ SOUBORY JIŘÍHO HLINOVSKÉHO V ROCE 2020

V roce 2020 jsem uskutečnil celkem tři výstavy z výstavních souborů ze své sbírky.

Od 28. 2. do 15. 6. **Osobnosti divadla a filmu na exlibris** v Muzeu v Moravské Třebové. Výstava zahrnovala téměř 300 grafik, převážně exlibris, od 100 grafiků ze 16 zemí.

Od 16. 5. do 28. 6. v Galerii H v Houdkovicích **Sport v drobné grafice**. Na výstavě bylo prezentováno na 350 grafik zobrazujících 58 různých druhů sportu od 206 grafiků ze 24 zemí.

Od 5. 10. do 13. 11. **Putování po hradech a zámcích** v Galerii Na mostě v Hradci Králové. Byla zde vystavena pouze část souboru, a to 221 hradů, zámků, letohrádků, pevností, tvrzí a zřícenin z Čech a z části Moravy od různých našich grafiků.

Jiří Hlinovský

ČINNOST PLZEŇSKÉ SEKCE SSPE V ROCE 2020

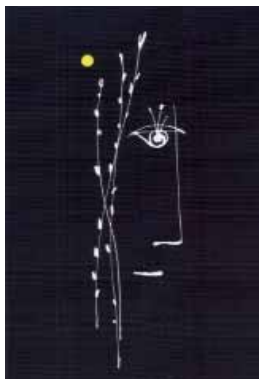

Milan Bauer, C3, 1986

Členové plzeňské sekce SSPE, jmenovitě Mgr. Vlasta Kapsová a Ing. Jan Langhammer, CSc., uspořádali v září roku 2020 výstavu *Milan Bauer – grafická tvorba*. Pořadatelem výstavy byla Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje a jejím pracovním patří za to velký dík. Bylo na ní vystaveno 43 exlibris a 26 volných grafik, které na výstavu zapůjčil Milan Bauer. K výstavě byl vydán katalog. Zahájena byla vernisáží dne 8. 9. 2020 a trvala do 2. 10. 2020.

V Radnicích v Galerii U Kellerů bylo v roce 2020 uspořádáno osm komorních autorských výstav exlibris, novoročenek a volné grafiky ze sbírky J. Langhammera: Bohumila Krátkého, Stanislava Kulhánka, Kamila Lhotáka, Josefa Lieslera, Anny Mackové, Martina Manojlína, Miroslava Matouše, Zdeňka Mézla a Rastislava Michala. Děkujeme panu Mgr. Renému Kellerovi za pořádání těchto výstav. Lgh

OSLAVA JUBILEA FRANTIŠKA PETERKY

František Peterka, S1/col

V prostorách soběslavského Blatského muzea se dne 4. září 2020 konala vernisáž výstavy *Lidové motivy* uspořádané ke 100. výročí narození akad. malíře Františka Peterky (1920–2007). Výstava byla v podstatě průřezem umělce tvorbou od čtyřicátých let až po serigrafie z let devadesátých. Vystavené kresby a grafiky přehledně dokumentovaly autorův umělecký vývoj. Vernisáž byla doprovázena hudbou a zpěvem jihočeských písní. Každý účastník obdržel pamětní list s Peterkovou grafikou.

Pavel Trpák, znalec moderního výtvarného umění a Peterkův dobrý přítel, v zahajovací řeči mj. uvedl: „František Peterka vytvářel vlastní grafické básně. Pro vnímavého člověka poskytují potěšení z jihočeské, ještě venkovské krajiny.“

PETR PALMA VYSTAVOVAL V GALERII MĚSTYSU MALŠICE

Před další uzávěrou kultury se podařilo zorganizovat dne 23. září 2020 vernisáž grafika Petra Palmy z Českých Budějovic s názvem *Budoucí pozůstalost*. Autorovy grafické listy mají neobvyklý humor. Slovní spojení, která užíváme jako opis situace, autor výstižně posunuje, někdy až do absurdna. A popisky dodávají jeho grafikám korunu. Autor vystavoval hlavně velkoformátové grafiky, ke zhlédnutí byla i některá jeho exlibris a novoročenky. Při hojně navštívené vernisáži bylo vzpomenuáno, že členové výtvarníkovy rodu provozovali za první republiky v Malšicích kovářské řemeslo. Alois Sassmann

PLACENÍ ČLENSKÝCH PŘÍSPĚVKŮ ZA ROK 2021

Členské příspěvky za rok 2021 zůstávají ve stejné výši jako v předchozím roce, tj. **800 Kč** pro české členy a **1200 Kč (45 eur)** pro zahraniční členy (včetně nákladů na poštovné 400 Kč). Čeští členové, kteří dovrší v roce 2021 věk 80 let (a starší), platí pouze udržovací příspěvek 50 Kč jako potvrzení svého zájmu o členství v SSPE. Čestní členové spolku členské příspěvky neplatí. Členské příspěvky je možno platit v hotovosti u pokladníka spolku, např. na valné hromadě, poštovní poukázkou nebo bankovním převodem na účet Spolku: číslo účtu **2501272505/2010**, variabilní symbol = evidenční členské číslo. Do zprávy pro příjemce uvádějte: jméno – příspěvek SSPE. Neztěžujte identifikaci Vašich plateb!

Pro zasílání plateb ze zahraničí platí číslo účtu vedeného v EUR:

IBAN: CZ3020100000002001272509, BIC: FIOBCZPPXXX, Fio banka, a.s., se sídlem V Celnici 1028/10, Praha 1.

Pokud chcete být i v příštím roce členy našeho spolku, uhradte členské příspěvky nejpozději do 31. března 2021. Pokud se rozhodnete členství ve Spolku ukončit, oznamte to výboru spolku rovněž do 31. 3. 2021. Vaše členské číslo naleznete vždy na adresním štítku Knižní značky. Členům, kteří nezaplatí včas členské příspěvky, pozastavíme rozesílání spolkových publikací.

Vzhledem k napjaté rozpočtové bilanci Spolku Vás výbor prosí o vyrovnání členských příspěvků ještě před vypršením nejzazšího termínu pro jejich zaplacení. V téže souvislosti Vás prosíme o zcela dobrovolné dary na tiskový fond na pokrytí zvýšených nákladů při pořizování spolkových tiskovin, když i Vy sami registrujete a s povděkem kvitujete jejich přechod na vyšší obsahovou i zpracovatelskou kvalitu, resp. rozsah. Z výše uvedených důvodů bychom rovněž uvítali nabídku nadpočetných artefaktů z Vašich sbírek pro účely jejich prodeje Spolkem. Pomohlo by rovněž Vaše větší zapojení do spolkových aukcí. Dopředu děkujeme za všechny Vaše dodatečné příspěvky na činnost našeho Spolku.

Výbor SSPE

ŽIVOTNÍ JUBILEA ČLENŮ V ROCE 2021

■ **Padesát let:** 26. 1. Ing. Bartolomej RUDAS, 31. 1. Mgr. Alice FLORIANOVÁ, 15. 5. Markéta ZÝKOVÁ, 26. 11. Zdeněk HÁSE.

■ **Padesát pět let:** 1. 2. Jana ČEJKOVÁ, 3. 2. René ZRNEČKO, 9. 2. Jitka ŠÁLENÁ, 7. 3. MUDr. Martina VAŠÍČKOVÁ, 23. 3. Bohuslav KRČMÁŘ, 15. 4. Maryna PODOLSKA, 20. 5. Ing. Günter HUIJBER, 12. 6. Ing. Ivo VALENTA, 30. 6. Jiří MAZÁČ.

■ **Šedesát let:** 10. 2. Ing. Michael GRYKSA, 25. 2. Oldřich JELEN, 18. 3. Rostislav PRÁŠEK, 7. 7. Stanislav ŠEREDA, 10. 7. Mgr. Alois SASSMANN, 19. 7. grafik Petr MINKA, 23. 7. Dana FABINGER, 7. 8. Ing. Jan HUMPLÍK, 21. 9. Pavel LISÁK.

■ **Šedesát pět let:** 23. 1. Petra PRAVDOVÁ, 16. 2. Ing. David KOLOUŠEK, 19. 4. Bohuslav ŠÍR, 17. 7. Eva MUCHOVÁ, 18. 7. PhDr. Irena VORÁČKOVÁ, 28. 8. Ing. Libuše MACHOVÁ, 20. 10. Ing. Jaroslav HRABEC, 20. 10. JUDr. Zdeněk SOCHOREC, 21. 10. Ing. Zdeněk PILECKÝ, 8. 12. Ing. Jaromír BULANT.

■ **Sedmdesát let:** 31. 1. MUDr. Alžběta SIROTKOVÁ, 10. 3. Vladimír KUBÁNEK, 18. 3. Ladislav BEDNAŘÍK, 18. 3. Ing. Jiří HRUŠKA, 19. 3. doc. PhDr. PaedDr. Kamil JANIŠ, CSc., 4. 4. Zuzana FOJTÍKOVÁ, 11. 4. RNDr. Ludmila DUŠKOVÁ, 23. 4. Anna KUBÍČKOVÁ, 24. 5. Aleš NEVEČEŘAL, 7. 6. Ing. Jan RADOSTA, 9. 6. JUDr. Olga KŘEMENOVÁ, 13. 6. Eva ZÁMOSTNÁ, 14. 7. Aleš RYBIČKA, 14. 7. Zdeněk CHARVÁT, 4. 9. JUDr. Oldřich KNOTEK, 25. 12. Bert GROENEVELD.

■ **Sedmdesát pět let:** 26. 2. MUDr. Václav HEŘMAN, 6. 3. Karel PETRÁN, 28. 3. Ing. Miroslav TOMEK, 20. 4. Janusz MONDRY, 29. 6. prof. Pavel Kryštof NOVÁK, 2. 9. Ing. Marie MORAVCOVÁ, 12. 10. JUDr. Doubravka ŘEHOŠKOVÁ, 30. 10. Ing. Jaroslav PETR, 12. 12. MUDr. Martin BOHATÝ.

■ **Osmdesát let:** 30. 3. Hans MANCHE, 15. 5. Hana ČERMÍNOVÁ, 21. 6. Bohumila SEDLÁČKOVÁ, 1. 7. Milada POSPÍŠILOVÁ, 30. 7. Helga BECKER-BICKERICH, 14. 8. MUDr. Jaroslav NOVÁK, 17. 8. Magdalena KRUŠINOVÁ, 31. 8. Ing. Pavel CIMALA, 21. 9. Ing. Aleš PUSTĚJOVSKÝ, 9. 10. PaedDr. Oldřich PÁLENÍČEK.

■ **Osmdesát pět let:** 25. 1. Ing. Milan HUMPLÍK, 12. 3. Jaroslav ŠULC, 9. 6. akademický malíř Rastislav MICHAL, 29. 6. JUDr. Jaroslava LIMOVÁ, 25. 7. Miroslav NEŠVERA, 14. 9. akademická malířka Hana STORCHOVÁ, 30. 9. Miloslav TOMAŠÁK, 7. 10. doc. PhDr. Felix ČERNOCH, CSc., 30. 10. Ing. Jiří HARTMAN, 22. 11. Roland GÜNTHER, 24. 12. doc. Ing. František VANÍČEK, CSc.

■ **Devadesát let:** 9. 11. akademická malířka Kateřina VÍTEČKOVÁ, 28. 12. akademický malíř Vladimír VESELÝ.

■ **Devadesát pět let:** 8. 4. Ing. Vlastimil PETROVSKÝ.

Výbor SSPE všem jubilantům srdečně blahopřeje.

Všichni jubilanti obdrží od výboru SSPE gratulační list s přiloženým hodnotným grafickým listem.

Prosíme členy-jubilanty v roce 2022, kteří nechtějí být uvedeni v příštím roce v seznamu jubilantů, aby to sdělili v průběhu roku 2021 redaktoru Knižní značky.

ZPRÁVY Z VÝBORU SSPE

■ **Výborová schůze 1. 9. 2020** v Olomouci řízená předsedou doc. F. Černochem se konala za účasti pěti členů výboru, dvou členů revizní komise a tří hostů. Bylo potvrzeno zrušení členství v SSPE doc. Ing. Prokopa Tomana a prof. Arpada Šalamona pro neplacení příspěvků. Výbor odložil vydání soupisu novoročenek S. Kulhánka a soupisu exlibris K. Ryvolové na rok 2021. Vydávat spolkové publikace a požadovat proplacení jejich tisku je možné pouze u publikací zařazených do plánu SSPE na příslušný rok či u tisků dodatečně schválených výborem. Předem je nutno předat cenovou kalkulaci těchto tisků. Výbor dodatečně schválil proplacení tiskových nákladů soupisů J. Neuwirta a K. Štafpera po registraci těchto tisků v archivu SSPE. Do Knižní značky 3/2020 bude zařazena odpověď pánů P. Šmidrkala a B. Kocmana na kritický článek pana dr. J. Orta o knize T. F. Šimon zblízka uveřejněný v Knižní značce 2/2020 na s. 61–63.

■ **Náhradní valná hromada** se se konala v průběhu sjezdu SSPE v Olomouci ve dnech 18.–20. 9. 2020 za přítomnosti 55 členů SSPE, účastníků sjezdu. Připravené body jednání

korespondenčně schválilo 127 členů SSPE. Novými členy výboru SSPE byli zvoleni Ing. Ladislav Žák a Mgr. Vlasta Lupuchovská za odstoupivší členy výboru Mgr. Jana Melenu a Pavla Hlavatého. Řádná valná hromada svolaná na 14. 3. 2020 se nemohla uskutečnit vzhledem k vypuknutí koronavirové pandemie a následnému zákazu hromadných akcí. Podklady k valné hromadě 2020 vytištěné v brožuře o 38 stranách a vyzdobené grafikami F. Peterky a jeho portrétem od M. Petříka na titulní straně je možno si vyžádat na adrese SSPE.

■ **Výborová schůze 22. 10. 2020** se konala formou videokonference a následně do 28. 10. 2020 korespondenčně. Byla řízená předsedou a zúčastnilo se jí sedm členů výboru, jeden člen kontrolní komise a čtyři hosté. Výbor schválil zprávu M. Petříka o konání sjezdu SSPE v Olomouci a zprávu o hospodaření sjezdu, kterou předložila Mgr. J. Špačková. Společně s Knižní značkou 4/2020 budou vydány soupisy novoročenek Stanislava Kulhánka a exlibris Karly Ryvolové pro české instituce, autory a zájemce v omezeném nákladu 80 kusů.

■ **Výborová schůze 26. 11. 2020** se konala formou videokonference. Byly schváleny návrhy činnosti výboru, finančního plánu a plánu akcí a výstav pro rok 2021, které budou projednávány na valné hromadě připravované na sobotu 20. 3. 2021. Bylo schváleno vyúčtování sjezdu v Olomouci.

VÝSTAVY

Galerie HOLLAR, Smetanovo nábřeží 6, 110 00 Praha 1

7. 1. – 31. 1. 2021	Jubilanti Hollaru. Vernisáž 6. 1. 2021.
4. 2. – 28. 2. 2021	Kateřina Vítečková. Vernisáž 3. 2. 2021.
4. 3. – 28. 3. 2021	Mikoláš Axman. Vernisáž 3. 3. 2021.

Galerie U Kellerů, náměstí Kašpara Šternberka 68, 338 28 Radnice

25. 1. – 28. 2. 2021	Alois Moravec – exlibris.
1. 3. – 11. 4. 2021	Alois Moravec – novoročenky, volná grafika

ZMĚNY ČLENSTVÍ

■ **ZMĚNA ADRESY:** 30017 Klaus RÖDEL, Nordre Skanse 6, DK 9900 Frederikshavn, Danmark; 10753 akad. malíř Michail ŠČIGOL, Malešická 2669/59, Žižkov, 130 00 Praha.

■ **UKONČENÍ ČLENSTVÍ NA VLASTNÍ ŽÁDOST:** 10758 Arnošt NÁPRSTEK z Prahy (k 31. 12. 2020), 10514 Karel SKŘIVÁNEK ze Zlína (k 31. 12. 2020).

■ **ZEMŘELI:** MUDr. Leo FRYDRYCH z Českého Těšína (†29. 3. 2020) a doc. Mgr. Lubomír POŽIVIL z Prahy (†16. 8. 2020).

**Časopis Knižní značka vydává pro své členy od roku 1937
Spolek sběratelů a přátel exlibris, založený v roce 1918,
se sídlem: Banskobystrická 2085/1, Dejvice (Praha 6), 160 00 Praha.
Identifikační číslo ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze,
oddíl L, vložka 237: 004 43 522, zapsáno 1. ledna 2014.
Poštovní adresa: Spolek sběratelů a přátel exlibris, Banskobystrická 2085/1,
160 00 Praha.
IČ 00443522. Webové stránky: www.sspe.cz.**

Číslo účtu/Konto:

2501272505/2010 v CZK, Fio banka, a.s., se sídlem V Celnici 1028/10, Praha 1.

Číslo účtu/Konto:

2001272509/2010 v EUR, IBAN: CZ3020100000002001272509,
BIC: FIOBCZPPXXX, Fio banka, a.s., se sídlem V Celnici 1028/10, Praha 1.

Předseda: **doc. PhDr. Felix Černoch, CSc.**, Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha.
E-mail: cernochvip@seznam.cz.
Mobil: 774 193 607.

Hospodářka: **Mgr. Jarmila Špačková**, Čajkovského 914/54, 500 09 Hradec Králové.
E-mail: pausinka@gmail.com.
Mobil: 606 610 698.

Redaktor Knižní značky a členská evidence: **Ing. Jan Langhammer, CSc.**,
Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň. E-mail: langhammer.jan@o2active.cz.
Telefon: 377 265 076.

Archivářka: **Marta Novotná**, Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha.
E-mail: marta.no@seznam.cz. Mobil: 724 781 294.

Seznam příloh:

Katalogové listy: Jiří Bouda, Zuzana Oberthorová Popelková, Dana Puchnarová a Karel Štěch.

KNIŽNÍ ZNAČKA číslo 4/2020

Redaktor: Ing. Jan Langhammer, CSc.,
Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň, e-mail: langhammer.jan@o2active.cz.
Redakční kruh: PhDr. Jiří Ort a RNDr. Karel Žižkovský.
Jazyková korektura: Mgr. René Keller a Mgr. David Polčák.
Počítačová sazba článků a výběr obrázků: Ing. Jan Langhammer, CSc.
Grafická úprava a tisk: SOS print, s. r. o., Švihovská 10, 301 00 Plzeň.
Náklad 520 výtisků.
Vydává: Spolek sběratelů a přátel exlibris, Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha,
pro své členy čtyřikrát ročně. ISSN 1211-3840. MK ČR E 11475.
Rozesílá Postservis Praha.

Toto číslo vyšlo 31. 12. 2020. Redakční uzávěrka příštího vydání je 31. 1. 2021.

Petr Palma, X3/4, 2019

František Peterka, perokresba a barevné křídly, 1980

Časopis Knižní značka vydává pro své členy od roku 1937 Spolek sběratelů a přátel exlibris založený v roce 1918 se sídlem v Praze.

Název časopisu a logo spolku:
akademický malíř Miroslav Houra.

*Na titulní straně:
Eva Hašková, C3+C5, 2020.*